

[Alfred Hansen]

nem fri forhandling i folketinget finde frem til en sådan ordning, men ikke med den trussel hængende over hovedet, at hvis ikke vi gør det, så sker der det og det.

(Kort bemærkning).

Johan Philipsen (V):

Jeg brugte det tyske ordsprog for at være venlig over for retsforbundet. Jeg skylder måske tinget at oplyse, at den korrekte oversættelse af vendingen »Überschrift das Polack« er på almindeligt dansk: vrøv!

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til udvalget om offentlige arbejder. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om valg til folketinget m. v. (Valglisten).

(Lovforslag nr. L 138. Fremsat 16/12 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Taanquist (S):

Vores ordfører er ikke til stede, og jeg skal derfor gøre et par bemærkninger på hans vegne.

Lovforslaget indeholder tre elementer, hvoraf det ene er en direkte følge af, at kommunalvalgene efter næste valg skal afholdes i november måned i stedet for i marts måned. Valglisternes færdiggørelse og fremlæggelse bliver ændret i overensstemmelse hermed.

For det andet ønskes ét centralt fremlæggelsessted for valglisterne for hele kommunen, nemlig kommunens folkeregister inden

for den sædvanlige åbningstid. Dette skyldes bl. a. den særdeles ringe interesse, der har været blandt vælgerne for at gøre brug af den mulighed, de har for at kontrollere, om de er opført på valglisterne.

For det tredje bemyndiges kommunalbestyrelsens formand til alene i stedet for det samlede byråd at lade foretage rettelser af fejl på valglisterne helt op til selve afstemningsdagen. For Københavns vedkommende er det magistraten, der får denne bemyndigelse.

Lovforslaget er således en justering og en smidiggørelse af de hidtidige bestemmelser, og mit parti kan tilslutte sig det.

Tang Sørensen (FP):

Som en naturlig konsekvens af, at kommunevalget fremover bliver flyttet fra marts til november, har indenrigsministeren nu fremsat dette lovforslag, der indeholder en række tekniske ændringer, som fremskridtspartiet helt kan tilslutte sig.

Den ændring, som indebærer, at valglisten fremover skal ligge til eftersyn på folkeregistret, er efter vores opfattelse en rimelig ændring af den bestående lov. Det er efter min opfattelse meget få, der hidtil har udnyttet dette, at valglisten var fremlagt flere steder i kommunen. Der er kun en lille betænkelighed, og det er, at vi skal passe på, at vi får lavet det således, at borgere, der har fast arbejdstid, f. eks. til kl. 17, også får lejlighed til at gå hen på folkeregistret og kigge i disse valglisten.

Endvidere kan vi fuldt ud tilslutte os, at der nu kan ændres i valglisterne til og med valgdagen af kommunalbestyrelsens formand, altså borgmesteren.

Fremskridtspartiet kan derfor tilslutte sig dette lovforslag.

Aksel Pedersen (V):

På vor ordførers, hr. Henrik Tofts, vegne skal jeg sige følgende:

Venstre kan gå ind for indenrigsministerens forslag om andre tidsfrister for fremlæggelse af valglisterne. Forslaget medfører ganske vist, at kommunerne et enkelt år skal udarbejde valglisten to gange, men det modsvares af, at man sparer noget arbejde ved ajourføring på grund af det nære fremlæggelsestidspunkt forud for de kommunale valg i

[Aksel Pedersen]

lighed med, hvad der har været gældende indtil nu.

Jeg har et spørgsmål til indenrigsministeren. Det foreslås, at listerne kun fremlægges ét sted. Kunne man ikke lade kommunerne selv bestemme det? Mange steder er der efter kommunesammenlægningerne temmelig langt til kommunens hovedstad, og selv om der ikke er mange, der ulejlig sig med at se efter, om de er med på valglisterne, findes der sikkert stadig nogle, hvad der for øvrigt er vanskeligt at lave en opgørelse over.

Bestemmelsen om avertering er jeg tilfreds med, og det samme gælder bestemmelsen om, at kommunalbestyrelsens formand kan berigtige konstaterede fejl på valglisten.

Venstre vil gå positivt ind for lovforslaget.

Grove (KF):

Det konservative folkeparti kan tilsige en positiv udvalgsbehandling. Vi kunne måske ønske, at vi havde fået foretaget disse ændringer, samtidig med at vi ændrede valgdagen til at ligge i november.

Men hensyn til valglistes kan jeg forstå, at vi nu skal have lavet to hold valglistes i et enkelt år. Det var måske så rimeligt, at vi i udvalget, hvis 18 års valgretten blev vedtaget på et eller andet tidspunkt i år, prøvede at få det stemt sammen. Ellers kan vi vel risikere, at man skal lave tre hold valglistes.

Jes Schmidt (CD):

Dette er et lovforslag, som kommer meget rettidigt, idet det først skal gælde fra den 1. oktober 1978. Vi kan i det store og hele tilslutte os alt det fornuftige, der står i denne valglovsændring.

Det, vi gerne vil snakke om, er faktisk fremlæggelsen af valglistes på ét sted. Hvis vi tager en af de store kommuner, som opstod i 1970 ved kommunalreformen, f. eks. Tinglev kommune, der rækker fra Tønders bygrænse til Åbenrås bygrænse, den ligger altså fra landegrænsen helt op til Løgumkloster, så er der kun ét eneste sted i denne kommune, hvis jeg har forstået lovforslagets tekst rigtigt, hvor der skal fremlægges valglistes. Det synes jeg ikke er den helt rigtige måde at tackle dette spørgsmål på. Jeg mener, at man måtte kunne finde en eller anden udvej for at sprede listes lidt mere.

Hvad angår tidspunktet er det blevet sagt, at det er måske ikke helt godt, at det kun er i arbejdstiden. På den anden side må vi jo erkende, at det ikke er alt for mange, der kommer og ser på disse listes, men jeg kommer dog fra en landsdel og en kommune, hvor vi af og til har været meget ivrige efter at se disse listes.

Det, jeg synes er meget godt i dette forslag, er bestemmelsen om, at valglistes praktisk taget kan rettes op og fejlkorrigeres indtil sidste øjeblik. Der imødekommer man et virkeligt behov.

I udvalget skal vi nok støtte dette forslag på alle måder, men der er altså det ene spørgsmål om fremlæggelsen af valglistes, vi gerne ville have lidt nærmere belyst.

Alfred Andersen (SF):

Socialistisk folkeparti kan også tilslutte sig det fremsatte lovforslag. Måske skulle man gå videre i forslaget. I Kommunernes Landsforenings blad i 1974 skrev man: en halv million årlige flytteregistreringer i kommunerne kan afskaffes ved en ny valglisteordning, som bygger på øget EDB-anvendelse. Endvidere skriver man: valglistes bør udskrives maskinelt alene i forbindelse med afholdelse af valg og folkeafstemning, og den hidtidige årlige udarbejdelse og fremlæggelse af valglistes bør bortfalde. Det er måske værd at overveje nu, hvor vi skal lave ændringer, om vi skal tage denne henstilling fra Kommunernes Landsforening op til behandling i udvalget.

Margit Hansen (DKP):

Alt, hvad dette lovforslag rummer af konsekvensændringer, kan vi selvfølgelig tilslutte os uden bemærkninger, ligesom den bemyndigelse, der gives til ændring i valglistes, også forekommer os rimelig.

Men jeg må indrømme, at jeg har nogen betænkelighed ved, at man afskaffer en service, som er samfundets service over for vælgerne. Det gælder selvfølgelig, som andre også har været inde på det, fremlæggelsen af valglistes. Hvor man før havde kort vej til et centralt sted i sin kommune, er der nu blevet noget længere efter kommunesammenlægningerne. Jeg mener ikke, at det er så velbegrunder, at man nu bare afskaffer dette, vel vidende at det er relativt få mennesker,

[Margit Hansen]

der søger oplysning om, hvorvidt de er optaget på valglisten eller ej. Eftersom jeg må betragte det som en service fra samfundet over for borgerne, så mener jeg nu nok, at man kunne forestille sig, at valglisten blev fremlagt én gang om året på de valgsteder, hvor vælgerne senere skal indfinde sig for at afgive stemme. I hvert tilfælde må jeg mene, at hvis det fastholdes, at man kun skal have det ét sted i kommunen, så må åbningstiden også være sådan, at folk får rimelig mulighed for at nå frem – også med offentlige transportmidler – på et tidspunkt, som ligger uden for normal arbejdstid.

Vi vil gerne kigge på disse ting i udvalget, og forhåbentlig finder vi frem til en løsning, som tilgodeser det, at man finder en forenklet form og vel også får de besparelser, som ligger i forslaget, i hus. Men helt at opgive princippet om lejlighed for vælgerne til at konstatere, om de er optaget eller ej, synes vi nok vi lige må vende en gang i udvalget.

Niels Helveg Petersen (RV):

Det radikale venstre kan tilsige positiv medvirken.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Jeg vil godt sige tak for tilslutningen.

Nu skal man passe på, at man ikke driver problemet om borgernes service alt for langt ud. Hr. Tang Sørensen taler om dem, der har arbejdstid til efter kl. 17, men der er altså hidtil ikke nogen eller i hvert fald ikke ret mange, der overhovedet har benyttet sig af denne service, så jeg tror nok, det er til at overse.

Må jeg sige til hr. Aksel Pedersen, at der er ikke noget i lovforslaget, der forhindrer kommunerne i at fremlægge valglisten flere steder. Der står bare, at man har pligt til at fremlægge dem ét sted.

Til hr. Grove vil jeg sige, at 18 års valgretten klart går ind i betragtningerne og spørgsmålet om, hvordan man skal udarbejde valglisten. Vi skal jo have en folkeafstemning på et eller andet tidspunkt.

Må jeg sige til hr. Alfred Andersen, at når Kommunernes Landsforening kommer med et forslag, som lyder meget relevant, så kunne jeg i og for sig også godt tænke mig at følge noget sådant, men jeg tør simpelt hen ikke. Hvis vi havde en fuld og ét hundrede pro-

cent garanti for, at teknikken virkede i alle henseender, så var det i orden, men der skal altså bare lidt tid til at udarbejde valglisten, og en statsminister – det er statsministeren, der udskriver valg – må også have en rimelig frist til at udskrive valg. Hvis teknikken altså var i orden, kunne vi følge det, som Kommunernes Landsforening er inde på, netop at man på det tidspunkt, valget udskrives, udskriver valglisten, men jeg tør ikke tage et sådant ansvar.

Må jeg sige til fru Margit Hansen, at den service, man taler om at man afskaffer, har eksisteret i lang, lang tid, men ingen har gidet benytte sig af den, og der er ingen grund til at spille det offentliges penge på en service, som alligevel ikke bliver brugt.

Så sagde fru Margit Hansen, at valglisten burde fremlægges på valgstederne. Det er dog en voldsom udvidelse af det, der i forvejen har været. Når ingen kommer på det centrale sted eller på et andet eller et tredje sted, tror man så virkelig på, at de kommer på skolerne eller de steder, hvor valgbehandlingen foregår? Jeg tror det i hvert fald ikke.

Jeg siger tak for en velvillig tilslutning. Vi kan snakke om tingene i udvalget.

Tang Sørensen (FP):

Jeg er udmærket klar over, at der indtil i dag ikke har været ret mange, der har benyttet sig af muligheden for at komme hen og kontrollere valglisten, efter at klokken var 17. Men der har da trods alt stået i loven, at man kunne kontrollere listen fra kl. 10 til 20, og at det var flere forskellige steder i kommunen. Nu skærer vi det helt berettiget ned til, at det kun skal være ét sted i kommunen. Derfor synes jeg, at der måske skulle være en mulighed for, at borgerne også kunne komme efter kl. 17 eller 18 en enkelt dag eller to i løbet af disse 5 dage, listen er fremlagt. Men det er kun en lille ting.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

[Første næstformand]

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om sygehusvæsenet.

(Lovforslag nr. L 139. Fremsat 16/12 77).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Erenbjerg (S):

De ændringer, der i forbindelse med statshospitalernes overførelse til amtskommunerne blev foretaget med hensyn til indtægtsinddragelse og udbetaling af beløb til personlige fornødenheder til patienter på psykiatriske institutioner, har siden da været udsat for megen kritik – og med nogen ret. Derfor er det med glæde, vi har modtaget det foreliggende lovforslag fra indenrigsministeren om ændring af disse forhold.

Allerede i bemærkningerne til lovforslaget om statshospitalernes overførelse til amtskommunerne er der givet udtryk for, at såvel psykiatriske sygehuse og somatiske sygehuse som psykiatriske plejehjem og plejehjem under bistandsloven bør ligestilles. Denne ligestilling for patienterne opnås gennem det foreliggende lovforslag i næsten fuldt omfang. En fuldstændig ligestilling har ikke været mulig, da den skarpe opdeling af patientgrupper, som man har på det somatiske område, ikke i samme grad finder sted på de psykiatriske institutioner. Ca. 25 pct. af patienterne på de psykiatriske sygehuse må betegnes som plejepatienter, hvorfor et fælles regelsæt på nuværende tidspunkt efter psykiatriudvalgets enige indstilling må frarådes. De væsentlige ændringer fra den nugældende lov ligger i, at man nu ligestiller patienter på psykiatriske sygehuse med patienter på somatiske sygehuse, således at der ikke finder indtægtsinddragelse sted for patienter under 67 år.

Hidtil har man foretaget indtægtsinddragelser for patienter på psykiatriske sygehuse,

når disse har været indlagt kontinuerligt eller sammenlagt i 9 måneder. Dette forhold har i visse tilfælde været medvirkende til, at psykiatriske patienter samtidig også har fået økonomiske problemer at tumle med. Nogle har for at undgå indtægtsinddragelser ytrret ønske om at blive udskrevet, inden en påbegyndt behandling har været tilendebragt. Dette forhold har været meget uheldigt, og det er glædeligt, at dette forhold nu rettes.

Samtidig med at man har forladt princippet om indtægtsinddragelser for de mennesker, der er under 67 år, har man ændret varighedsgrænsen, således at der for de 67-åriges vedkommende foretages indtægtsinddragelser, når de har opholdt sig på et psykiatrisk sygehus i 6 måneder. Der vil for disse gruppers vedkommende dog være en mulighed for at få dispensation, således at man i de tilfælde, hvor der er en rimelig udsigt til, at der inden for en kortere tid ud over de 6 måneder vil kunne finde en helbredelse sted, vil kunne dispensere fra denne 6 måneders regel.

Det vil ikke være rimeligt at foretage en fuldstændig afskaffelse af indtægtsinddragelsen for de 67-årige, da disses forhold bør ligestilles med patienter på plejehjem under bistandsloven.

Endelig skal det nævnes, at der i lovforslaget også er indeholdt en ændring vedrørende visitation til Ortopædisk Hospital i Århus – et forslag, der kort går ud på at ligestille Ortopædisk Hospital i Århus med Ortopædisk Hospital i København.

Vi tilsiger de nævnte ændringer vor fulde støtte og håber på en hurtig udvalgsbehandling.

Pilgaard Andersen (FP):

Fremskridtspartiet kan gå ind for den foreslåede nedsættelse af tidsgrænsen for betaling, således at patienter skal betale efter de 6 måneder efter indlæggelse på psykiatriske institutioner i stedet for nu 9 måneder, i lighed med hvad der gælder i bistandsloven vedrørende betaling af ophold på plejehjem. Det er besynderligt at se, at socialdemokratiet har foreslået denne ændring, efter at man i 1975 gik så varmt ind for at ændre 6 måneder til 9 måneder, men vi kan være fuldt tilfreds med, at der sker denne nedsættelse.